

[Ole Bjørn Kraft.]

vendigheden af deres Gennemførelse, selv om et Par af Lovforslagene kan gøres til Genstand for en mere fri Forhandling; men der hersker ogsaa Enighed om, at de skal underkastes en grundig Udvalgsbehandling med en nøje Gennemgang af Lovforslagenes Detailler og med Adgang for alle interesserede Kredse i Erhvervsliv og andre Steder til at gøre deres Synspunkter gældende, saaledes at mulige Lakuner kan blive udfyldt og tekniske og sagligt berettigede Ændringer gennemført.

Vi lægger fra konservativ Side overordentlig megen Vægt herpaa, thi lige saa overbevist som vi er om Rigtigheden af Gennemførelsen af disse Foranstaltninger, lige saa villige vi vil være til at søge dem gennemført, lige saa overbeviste er vi om Nødvendigheden af i størst mulig Udstrækning at kunne fjerne berettiget Kritik vedrørende Lovforslagenes Detailler. Alt dette vil det Udvalg, der skal ned sættes om Forslagene, komme til at beskæftige sig med, og derfor skal jeg holde mig til nogle mere almene Betragtninger vedrørende Enkeltheder i Lovforslagene.

Hovedformaalet med alle Lovforslagene er Kontrol med Pengerigeligheden og Begrænsning af dens skadelige Virkninger. Det Lovforslag, som vi direkte behandler ved denne Lejlighed, Optagelse af to nye Statslaan til et Beløb af 400 Mill. Kr., tjener i høj Grad dette Formaal. Det er, naar det kommer til Stykket, maaske det mest effektive af de forelagte Lovforslag. Saa meget desto vigtigere er det, at dets Bestemmelser udformes saaledes, at man faar et begrundet Haab om det størst mulige Resultat. Der kan i denne Forbindelse næres nogen Ængstelse for, at de foreslaaede Rentesaetser er for lave til, at Laanene kan udøve den fornødne Tiltrækningskraft og derved i størst mulig Udstrækning opfylde deres Formaal. Det er overmaade vigtigt, at et effektivt Resultat opnaas af dette Lovforslag, og for Staten vil den økonomiske Udgift ved Gennemførelse af Loven ikke spille nogen afgørende Rolle i Forhold hertil. Vi vil derfor fra konservativ Side under Behandlingen henstille til Udvalgets og Finansministerens Overvejelse, om det ikke vilde være sagligt rigtigt og forsvarligt at foretage en Forhøjelse af Rentesaetserne.

Forslagene til Forøgelse af Bankernes og Sparekassernes lovpligtige Kassebeholdninger er et Led i den hele Bestræbelse. De formindsker disse Pengeinstitutters Evne

til at laane Penge ud til Trediemand og standser derved deres Omløb. I Øjeblikket har dette næppe en saa overvældende Betydning, men i Tiden umiddelbart efter Krigen, hvor Erhvervslivet naturligt vil ønske at faa sin Virksomhed udvidet, vil disse Foranstaltninger i væsentlig Grad kunne bidrage til, at vi kan faa Tid til at træffe andre og mere effektive Foranstaltninger.

Lovforslaget om tvungen og bunden Opsparing for Personer, Aktieselskaber, Brugsforeninger og Andelsselskaber virker mod samme Maal. Ved dette Forslag tages 100 Mill. Kr. ud af Omsætningen for et Aaremaal og kan ikke, indtil de frigives, optræde som Efterspørger efter Varer eller andre Goder. Som ved Statslaanene formindskes ogsaa derved den Pengesum, der er disponibel i Øjeblikket til Varekøb, og derved mildnes Presset paa Varepriserne. Det er blevet sagt — og Berettigelsen i Paastanden kan ikke uden videre afvises —; at denne tvungne Opsparing blot vil træde i Stedet for en frivillig Opsparing, som allerede finder Sted. Men der er en Forskel, en betydelig og vigtig Forskel paa den tvungne og den frivillige Opsparing, som man ikke kan se bort fra, naar man skal bedømme Opsparingens Indflydelse paa Varepriserne. En frivillig Opsparing formindsker rigtignok ogsaa i Øjeblikket Efterspørgselen efter Varer, men Ejeren kan naar som helst disponere over sine Penge, og den er derfor stadig en latent Købekraft, der hvert Øjeblik kan gøre sig gældende, medens det ikke er Tilfældet med den bundne Opsparing inden for det Tidsrum, i hvilket Pengene er bundet.

Forslaget gaar som bekendt ud paa en tvungen Opsparing for Personer af skattepligtig Indtægt fra 10 000 Kr. og opefter. Det er det af Forslagene, der har været Genstand for den stærkeste Kritik efter deres Offentliggørelse; det har vakt megen Vrede i visse Kredse, og det er forstaaeligt, da det i betydelig Grad griber ind i den enkeltes Forhold og kan berede store Vanskeligheder og Afsavn. Men ejendommeligt er det at se, hvordan der i Kritikken har gjort sig to Synspunkter gældende; der er hinanden diametralt modsatte. Den ene Art af Kritik gaar ud paa, at det er for faa, der kommer ind under Beskatningen, og at den derved faar en Særlovs Karakter; det andet Synspunkt hævder, at denne Opsparing er for tung en Byrde, og at Grænsen derfor bør sættes højere, saaledes at Opsparing kommer til at omfatte færre. Man kan sige for Regeringens og Rigsdagens Vedkom-